

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 17. februārī

Senāts šādā sastāvā: senators referents Māris Leja, senatores Aija Branta un Irīna Jansone,

rakstveida procesā izskatīja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja zvērināta advokāta Viestura Ločmeļa kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2025. gada 3. jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Vidzemes rajona tiesas 2024. gada 12. jūnija spriedumu

/Persona A/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 260. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu /Persona A/ notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem.

No /Persona A/ cietušās /Persona B/ labā piedzīta morālā kaitējuma kompensācija 12 900euro, pārējā daļā morālā kaitējuma kompensācija nav noteikta.

[2] Ar Vidzemes apgabaltiesas 2025. gada 3. jūnija spriedumu, iztiesājot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar Vidzemes prokuratūras prokurora Andra Pešudova apelācijas protestu un apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja V. Ločmeļa apelācijas sūdzību, Vidzemes rajona tiesas 2024. gada 12. jūnija spriedums atcelts.

/Persona A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 260. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem.

No /Persona A/ cietušās /Persona B/ labā piedzīta morālā kaitējuma kompensācija 8600 euro.

Cietušās /Persona B/ kompensācijas pieteikums daļā par morālā kaitējuma kompensāciju 11 400euro noraidīts.

[3] Par Vidzemes apgabaltiesas 2025. gada 3. jūnija spriedumu apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāvis V. Ločmelis iesnieguši kasācijas sūdzību, lūdzot atcelt apelācijas instances tiesas nolēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[3.1] Pamatojot kasācijas sūdzībā izteikto lūgumu, sūdzības iesniedzēji norādījuši, ka tiesa apsūdzēto /Persona A/ nepamatoti ir atzinusi par vainīgu miesas bojājumu nodarīšanā /Persona C/, tādējādi pieļaujot Krimināllikuma 260. panta otrās daļas un Kriminālprocesa likuma 511. un 512. panta pārkāpumus.

Tiesa ir konstatējusi, ka: 1) ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus pieļāvuši divi transportlīdzekļu vadītāji – /Persona A/ un /Persona C/; 2) /Persona C/ vainīgums Krimināllikuma 260. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā konstatēts citā kriminālprocesā (spriedums stājies spēkā); 3) /Persona A/ un /Persona C/ vadīto transportlīdzekļu sadursmes rezultātā iestājās /Persona C/ vadītā transportlīdzekļa pasažieres /Persona D/ nāve, kā arī miesas bojājumus guva pats /Persona C/.

Tiesa nav pamatojusi, kāpēc izskatāmajā lietā par cietušo ir atzīstama persona, kura ar spēkā stājušos spriedumu atzīta par vainīgu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā.

Ar lietā esošiem pierādījumiem, tajā skaitā eksperta atzinumā norādītajām ziņām, ir pierādīts, ka nav iespējams nodalīt abu transportlīdzekļu vadītāju izraisītās sekas. Tādēļ nav iespējams izslēgt, ka miesas bojājumus /Persona C/ nodarīja sev pats.

Konstatējot transportlīdzekļu vadītāju abpusēju vainu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā, līdzvainīgajiem jāatbild tikai par trešajām personām nodarītajiem miesas bojājumiem.

[3.2] Apelācijas instances tiesa nepamatoti par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu nav atzinusi savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Apsūdzētais /Persona A/ nav atzinis tikai /Persona C/ gūto miesas bojājumu iekļaušanu noziedzīgā nodarījuma aprakstā. Juridisks strīds par tiesību normu pareizu piemērošanu nevar tikt vērtēts kā vainas neatzīšana, ja persona atzīst visus faktiskos apstākļus un izdarīto nožēlo.

[3.3] Apelācijas instances tiesa, nosakot kaitējuma kompensācijas piedziņu no /Persona A/ cietušās /Persona B/ labā, ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 350. pantu, jo tiesai bija jāņem vērā katra iesaistītā transportlīdzekļa vadītāja vainas pakāpe, taču tiesa to nav varējusi izdarīt, ņemot vērā, ka /Persona C/ šajā kriminālprocesā netika apsūdzēts.

Motīvu daļa

[4] Senātam vispirms jāatbild uz jautājumu, vai transportlīdzekļa vadītāju var atzīt par vainīgu pēc Krimināllikuma 260. panta par ceļu satiksmes negadījumā nodarītiem miesas bojājumiem cita transportlīdzekļa vadītājam, ja arī otrs vadītājs atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 260. panta tā paša negadījuma izraisīšanā.

[4.1] Lai iestātos kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 260. panta, jākonstatē noziedzīga nodarījuma sastāva obligātās pazīmes, proti:

- 1) transportlīdzekļa vadītājs ir pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus;
- 2) ir iestājušās šā panta attiecīgajā daļā paredzētās sekas;
- 3) pastāv cēloņsakarība starp ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu un sekām;
- 4) ir pierādīta transportlīdzekļa vadītāja vaina ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanā un seku izraisīšanā (*Senāta 2009. gada 6. novembra lēmums lietā Nr. [SKK-601/2009](#), 11520135506*).

Turklāt, pārbaudot ceļu satiksmes noteikumu pārkāpuma cēlonisko sakaru ar sekām, jāņem vērā, ka kriminālatbildība iestājas tikai tad, ja sekās ir realizējies tieši tas apdraudējums, kura novēršanai paredzēta pārkāptā tiesību norma (normas aizsardzības mērķis) (*Senāta Krimināllietu departamenta senatoru kopsapulces 2025. gada 16. decembra lēmuma „[Par Krimināllikuma 260. panta piemērošanu](#)” 9. punkts*).

[4.2] Senāts konstatē: apelācijas instances tiesa atzinusi par pierādītu, ka:

- 1) apsūdzētais /Persona A/, nepastāvot objektīvai nepieciešamībai, iebrauca pretējās kustības joslā un turpināja kustību pa to, līdz novēloti pamanīja pa šo joslu pretim braucošo transportlīdzekli, pēc kā tikai daļēji paguva atgriezties savā braukšanas joslā, kur notika sadursme ar šo transportlīdzekli;
- 2) lai izvairītos no sadursmes, apsūdzētajam /Persona A/ pretim braucošā transportlīdzekļa vadītājs /Persona C/ veica kļūdainu manevru – iebrauca pretējās kustības joslā, nevis brauca iespējami tuvāk brauktuves labajai malai;
- 3) abi vadītāji faktiski vienlaikus mainīja kustības virzienu;
- 4) transportlīdzekļu sadursmes rezultātā /Persona D/ nodarīti dzīvībai bīstami miesas bojājumi, kas izraisīja viņas nāvi, bet /Persona C/ – vidēja smaguma miesas bojājumi.

No minētajiem konstatējumiem tiesa ir izdarījusi šādus secinājumus:

- 1) ja apsūdzētais /Persona A/ nebūtu tīši pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus un nebūtu izraisījis ceļu satiksmi apdraudošo situāciju, ceļu satiksmes negadījums nebūtu noticis;
- 2) apsūdzētā /Persona A/ pieļautie ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi bija tiešā cēloniskā sakarā ar: a) /Persona C/ nodarītajiem vidēja smaguma miesas bojājumiem; b) /Persona C/ vadītā transportlīdzekļa pasažieri nodarītajiem dzīvībai bīstamajiem miesas bojājumiem;
- 3) pirmās instances tiesa no noziedzīgā nodarījuma apraksta nepamatoti izslēdza apstākli, ka vidēja smaguma miesas bojājumi /Persona C/ nodarīti /Persona A/ pieļauto ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu rezultātā.

[4.3] Senāts pierādījumus no jauna neizvērtē (Kriminālprocesa likuma 569. panta trešā daļa), tomēr tā kompetencē ir pārbaudīt, vai, pamatojoties uz apelācijas instances tiesas konstatētajiem lietas apstākļiem, Krimināllikuma normas ir piemērotas pareizi.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa ir konstatējusi visas Krimināllikuma 260. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma obligātās pazīmes:

apsūdzētais /Persona A/ ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus pieļāvis vainojami;

pārkāpto ceļu satiksmes noteikumu mērķis bija novērst tieši tādu kaitējumu, kāds iestāties konkrētajā gadījumā, proti, aizliegums bez objektīvas nepieciešamības iebrukt pretējā braukšanas joslā ir noteikts, lai novērstu transportlīdzekļu sadursmes un to izraisītu kaitējumu ceļu satiksmes dalībnieku dzīvībai un veselībai;

pastāv cēloņsakarība starp /Persona A/ pieļautajiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem un transportlīdzekļu sadursmi, kā arī tās rezultātā nodarītajiem miesas bojājumiem /Persona C/ un viņa vadītā transportlīdzekļa pasažieri.

Šos secinājumus neietekmē tas, ka arī /Persona C/ ir vainojams tā paša ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā, ja ir konstatēta cēloņsakarība starp /Persona A/ pieļautajiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem un miesas bojājumu nodarīšanu minētajām divām personām.

[4.4] Pārbaudot cēloņsakarību krimināllietās, Senāts ir akceptējis ekvivalences teorijas principu izmantošanu (sk. *Senāta 2019. gada 15. oktobra lēmumu lietā Nr. SKK-357/2019, ECLI:LV:AT:2019:1015.12290000213.4.L*, 2024. gada 19. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-63/2024, *ECLI:LV:AT:2024:1219.11511002713.23.L*, 15.1. punktu).

Saskaņā ar šo teoriju par cēloni sekām uzskatāms jebkurš nosacījums, kuru izslēdzot, attiecīgās kaitīgās sekas nebūtu iestājušās („nosacījums, bez kura notikums nenotiku”; *conditio sine qua non*).

Turklāt cēlonis šīs teorijas izpratnē nezaudē savu juridisko nozīmi, ja bez tā arī citi cēloņi veicinājuši seku iestāšanos (sk. *Senāta 2023. gada lēmuma lietā Nr. SKK-[P]/2023, 8.2. punktu*. Slēgtas lietas statuss. Pieejams Augstākās tiesas tīmekļvietnē).

Katrs nosacījums, kas veicinājis noteiktu seku iestāšanos, ir viens no cēloņiem. Turklāt visi cēloņi tiek uzskatīti par līdzvērtīgiem, dalījums svarīgos un nesvarīgos nav pieļaujams, bet vēlāks cēlonis var novērst sākotnējā cēloņa iedarbību un radīt jaunu cēloņu virkni (*Senāta 2024. gada 19. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-63/2024, [ECLI:LV:AT:2024:1219.11511002713.23.L](#), 15.1. punkts*).

No minētā izriet: cēloņsakarība nav izslēgta, ja seku iestāšanos veicina arī trešās personas vai paša cietuša turpmāka rīcība (*Schönke A., Schröder H. Strafgesetzbuch Kommentar. 27. Auflage. München:C.H.Beck Verlag, 2006, S. 185; Leukauf O., Steininger H. Strafgesetzbuch Kommentar. 4. Auflage. Wien: Linde Verlag, 2017, S. 21*).

Cēloņsakarības nav (tā tiek pārtraukta vai izbeigta) tikai tad, ja vēlāk iestājies nosacījums (cēlonis) pilnībā pārtrauc sākotnēji radītā apdraudējuma iedarbību, un kaitīgās sekas izraisa jauna, no sākotnējā apdraudējuma neatkarīga cēloņu virkne (*Leukauf O., Steininger H. Strafgesetzbuch Kommentar. 4. Auflage. Wien: Linde Verlag, 2017, S. 22*). Piemēram, ja personai tiek nodarīti dzīvībai bīstami miesas bojājumi, bet pirms nāves iestāšanās šo savainojumu dēļ persona cieš ugunsgrēkā un iet bojā sadegot, cēloņsakarība starp nodarītajiem miesas bojājumiem un personas nāvi nepastāv.

Lai gan cēloņsakarība ekvivalences teorijas izpratnē aptver plašu cēloņu loku, krimināltiesībās tā tiek līdzsvarota ar prasību konstatēt pārējos kriminālatbildības priekšnoteikumus: 1) nodarījumam, kas atzīts par cēloni sekām, jāatbilst noziedzīga nodarījuma objektīvās puses pazīmēm; 2) pret šādu nodarījumu ir jākonstatē likumā noteiktā subjektīvā puse (atkarībā no konkrētā sastāva – nodoms vai neuzmanība) un kriminālatbildību izslēdzošu apstākļu neesība.

[4.5] Krimināllikuma 260. pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums kopumā ir uzskatāms par izdarītu aiz neuzmanības.

Piemērojot ekvivalences teoriju noziedzīgos nodarījumos aiz neuzmanības, cēloņsakarība ir konstatējama tad, ja, izslēdzot kā nenotikušu konkrēto nodarījumu un pārējiem apstākļiem paliekot nemainīgiem, kaitīgās sekas, kas iestājušās konkrētajā gadījumā, nebūtu iestājušās.

Šāds vērtējums ir hipotētisks, jo attiecas uz notikumu norisi, kas reāli nav pastāvējusi. Tādēļ, ievērojot Kriminālprocesa likuma 19. panta trešajā daļā nostiprināto principu *in dubio pro reo* (šaubu gadījumā par labu personai), cēloņsakarība konstatējama tikai tad, ja, nodarījumu izslēdzot kā nenotikušu un citiem apstākļiem paliekot nemainīgiem, sekas būtu novērstas pilnīgi droši vai ar ļoti augstu varbūtību.

Veicot šo pārbaudi ceļu satiksmes negadījumu lietās, domās ir izslēdzams pieļautais ceļu satiksmes noteikumu pārkāpums un noskaidrojams, vai, attiecīgo pārkāpumu nepieļaujot, sekas, kas iestājās, būtu novērstas pilnīgi droši vai ar ļoti augstu varbūtību (sk. arī *Senāta Krimināllietu departamenta senatoru kopsapulces 2025. gada 16. decembra lēmuma „[Par Krimināllikuma 260. panta piemērošanu](#)” 7. punktu*).

Ja ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus ir pieļāvuši divi vai vairāki transportlīdzekļu vadītāji, cēloņsakarība iepriekš norādītajā kārtībā pārbaudāma attiecībā uz katru vadītāju atsevišķi (*Turpat, 8. punkts*).

Izskatāmajā lietā apelācijas instances tiesai cēloņsakarība bija jāvērtē tikai attiecībā uz /Persona A/ pieļautajiem pārkāpumiem, jo pret /Persona C/ tika veikts atsevišķs kriminālprocess.

[4.6] Senāts konstatē: apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka, ja apsūdzētais /Persona A/ nebūtu tīši pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus un nebūtu izraisījis ceļu satiksmi apdraudošo situāciju, ceļu satiksmes negadījums nebūtu noticis.

Cēloņsakarību neizslēdz arī /Persona C/ līdzvainīgums sadursmes izraisīšanā.

No pārsūdzētā sprieduma izriet, ka /Persona A/, pirmais pieļaujot ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus, radīja apdraudējumu, iebraucot pretējā braukšanas joslā, savukārt /Persona C/ reaģēja, mēģinot no sadursmes izvairīties. Līdz ar to brīdī, kad /Persona C/ pieļāva pārkāpumu, /Persona A/ radītais apdraudējums turpināja pastāvēt, un /Persona C/ pārkāpums bija reakcija uz šo jau radīto apdraudējumu. Līdz ar to /Persona C/ manevrs ir vērtējams kā /Persona A/ radītā apdraudējuma sekas, nevis no šī apdraudējuma neatkarīgs, jauns cēlonis, kas „pārtraucis” /Persona A/ sākotnēji radīto apdraudējumu un uzsācis jaunu cēloņu virkni. Tādēļ atbilstoši ekvivalences teorijai /Persona A/ radītais apdraudējums saglabāja savu juridisko nozīmi cēloņsakarības izvērtējumā.

[4.7] Apelācijas instances tiesas konstatētais atbilst situācijai, kad kaitīgās sekas iestājušās divu cēloņu apvienošanās rezultātā, proti, divu personu neuzmanīgas rīcības „summēšanās” dēļ (sk. arī *Senāta 2020. gada lēmumu lietā Nr. SKK-[N]/2020*. Slēgtas lietas statuss. Pieejams Augstākās tiesas tīmekļvietnē.).

Ja kaitīgās sekas iestājušās divu personu neuzmanīgas rīcības „summēšanās” rezultātā, ir likumsakarīgi, ka sekas nav nodalāmas un tādēļ nav iespējams katram no vadītājiem noteikt kriminālatbildību par „savu seku daļu”. Tādēļ pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam šāds apstāklis pats par sevi nerada šaubas par cēloņsakarības esību attiecībā uz /Persona C/ nodarītajiem miesas bojājumiem.

Konstatējot personas nodarījumā visas noziedzīgā nodarījuma obligātās pazīmes, nav pamata veikt vainas savstarpēju ieskaitu, atsaucoties uz cietušā līdzvainīgumu.

Visbeidzot, ja par pareizu pieņemtu kasācijas sūdzībā izteikto viedokli, tad, to piemērojot konsekventi, būtu jāsecina, ka nebūtu iespējams pamatot apsūdzētā atbildību arī par /Persona C/ vadītā transportlīdzekļa pasažieres nāvi. Turklāt tāda pati pieeja būtu jāattiecinā arī uz otru vadītāju – /Persona C/. Tā rezultātā seku nedalāmības dēļ par pieļauto pārkāpumu sekām nebūtu atbildīgs neviens vadītājs.

[4.8] Secinājums par /Persona A/ atbildību par /Persona C/ nodarītajiem miesas bojājumiem atbilst arī līdzšinējai judikatūrai, saskaņā ar kuru cietušā – arī cita transportlīdzekļa vadītāja – līdzvainīgums neizslēdz apsūdzētā kriminālatbildību, bet var tikt ņemts vērā soda noteikšanā un lemjot par kaitējuma kompensāciju (*Senāta 2012. gada 18. septembra lēmums lietā Nr. SKK-406/2012, 11130120608, 2025. gada 28. janvāra lēmuma lietā Nr. SKK-4/2025, ECLI:LV:AT:2025:0128.11520057120.6.L, 5.8. punkts*).

[5] Tālāk Senāts pārbaudīs, vai apelācijas instances tiesa pamatoti nav piemērojusi Krimināllikuma 47. panta otro daļu, nekonstatējot apsūdzētā /Persona A/ atbildību mīkstinošu apstākli – vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

[5.1] Senāts konstatē: apelācijas instances tiesa nav atzinusi par ticamām apsūdzētā pirmās instances tiesā sniegtās liecības, ka viņš transportlīdzekli vadījis pa savu braukšanas joslu tuvāk ceļa vidum un tikai pārredzamos ceļa līkumos daļēji iebraucis pretējā braukšanas joslā, jo šīs liecības ir pretrunā ar citiem lietā esošiem pierādījumiem. Līdz ar to apelācijas instances tiesa šīs liecības novērtējusi kā aizstāvības pozīciju, kuras mērķis ir mazināt atbildību par ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu un tā sekām.

Apelācijas instances tiesā apsūdzētais norādījis, ka atzīst sevi par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā, par kuru pirmās instances tiesa taisījusi notiesājošu spriedumu (tātad nav atzinis sevi par vainīgu par /Persona C/ nodarītajiem miesas bojājumiem), taču nav vēlējis sniegt liecību. No minētā apelācijas instances tiesa secinājusi, ka pēc pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas apsūdzētais nav mainījis savu attieksmi pret apsūdzību un apelācijas instances tiesā savu vainīgumu atzinis daļēji.

[5.2] Senāts atzīst, ka vienīgi iebildumi par nodarījuma juridisko kvalifikāciju paši par sevi patiešām neizslēdz iespēju konstatēt atbildību mīkstinošu apstākli – vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Piemēram, Senāts ir atzinis, ka iebildumus pret nodarījuma juridisko kvalifikāciju vien, nevar tulkot kā savas vainas neatzīšanu, ja apsūdzētais inkriminētās darbības nekad nav noliedzis, jo, nebūdams jurists, savu darbību juridiskajā vērtējumā viņš var labticīgi maldīties (*Senāta 2001. gada 24. aprīļa lēmums lietā Nr. SKK-140*).

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta lēmumi 2001. Rīga: Latvijas Tiesnešu mācību centrs, 2002, 36.–37. lpp.).

Tomēr minētās atziņas ir piemērojamas tikai tad, ja apsūdzētais ir atzinis inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus un savu vainīgumu kopumā, kā arī nožēlojis izdarīto.

Ar vaļširdīgu atzīšanos Krimināllikuma 47. panta izpratnē jāsaprot apsūdzētā pilnīga atzīšanās inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā tādā apjomā, kā to konstatējusi tiesa. Gadījumos, kad šāda vaļširdīga atzīšanās nav konstatējama, nav pamata atbildību mīkstinoša apstākļa konstatēšanai arī saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu (*Senāta 2021. gada 16. novembra lēmuma lietā Nr. SKK-126/2021, [ECLI:LV:AT:2021:1116.11353039018.3.L](#), 6.3. punkts, 2023. gada 3. marta lēmuma lietā Nr. SKK-5/2023, [ECLI:LV:AT:2023:0303.15830010816.12.L](#), 6.3. punkts).*

Senāts atzīst par pamatotu apelācijas instances tiesas atzinumu, ka apsūdzētais nav atzinis savu vainīgumu tādā apjomā, kā to konstatējusi apelācijas instances tiesa, jo viņš nav atzinis vainu par otram transportlīdzekļa vadītājam nodarītajiem miesas bojājumiem.

Situācijā, kad apsūdzētā pieļautie pārkāpumi bija transportlīdzekļu sadursmes pirmcēlonis, norāde uz otra transportlīdzekļa vadītāja pārkāpumu nav tikai juridisks iebildums par cēloņsakarību, bet arī apelācijas instances tiesas konstatētā fakta par miesas bojājumu nodarīšanu otram transportlīdzekļa vadītājam apstrīdēšana. Norādot uz otra vadītāja pieļauto pārkāpumu, apsūdzētais pēc būtības apgalvojis, ka attiecīgās sekas neiestājās viņa rīcības dēļ.

Turklāt no pārsūdzētā sprieduma izriet, ka apelācijas instances tiesā apsūdzētais izmantojis savas tiesības neliecināt. Kasācijas sūdzībā nav pamats, uz kādu apstākļu pamata šādā situācijā tiesa varēja konstatēt izdarītā nožēlošanu.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas secinājums, ka nav konstatējams apsūdzētā /Persona A/ atbildību mīkstinošs apstāklis – vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana –, atbilst Senāta judikatūrai.

[6] Tālāk Senāts atbildēs uz jautājumu, vai tiesa ir tiesīga no transportlīdzekļa vadītāja, kas atzīts par vainīgu Krimināllikuma 260. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, piedzīt kaitējuma kompensāciju arī tad, ja citā kriminālprocesā par tā paša ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu par līdzvainīgu atzīts vēl otrs vadītājs.

[6.1] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 22. pantu personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārums, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Kriminālprocesā kaitējuma kompensācijas pieteikuma izskatīšanas mērķis ir nodrošināt cietušā civiltiesisko prasījumu iespējami ātru apmierināšanu.

Lai atjaunotu taisnīgumu un pilnveidotu cietušo personu aizsardzību, valstij ir jārada sistēma, lai cietušajam nerastos papildu apgrūtinājumi savu tiesību īstenošanā. Līdz ar to, garantējot cietušā tiesības uz kaitējuma kompensāciju, likums paredz, ka pamatā šīs tiesības tiek nodrošinātas kriminālprocesa ietvaros (*Kūtris G. 350. panta komentārs. Grām.: Kriminālprocesa likuma komentāri. A daļa. Zinātniska monogrāfija prof. K. Stradas-Rozenbergas zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2019, 928. lpp.).*

[6.2] Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa ir motivēti izvērtējusi iespēju noteikt morālā kaitējuma kompensāciju šajā kriminālprocesā, un ņemusi vērā faktu, ka par tā paša ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu citā kriminālprocesā par līdzvainīgu atzīts vēl cits transportlīdzekļa vadītājs. Proti, apelācijas instances tiesa ir samazinājusi no apsūdzētā /Persona A/ piedzenamās summas apmēru, nospriežot, ka cietušās /Persona B/ labā ir piedzenama morālā kaitējuma kompensācija mazākā apmērā (8600euro), nekā to noteikusi pirmās instances tiesa (12 900 euro), jo tā nebija ņemusi vērā, ka par /Persona D/ nāvi ir līdzvainīgs arī /Persona C/.

Apelācijas instances tiesa par pamatotiem atzinusi aizstāvja apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, ka pirmās instances tiesai bija nepieciešams rast līdzsvaru starp katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas vainas pakāpi.

[6.3] Senāts šajā vērtējumā nekonstatē Kriminālprocesa likuma pārkāpumu un vērš uzmanību uz to, ka saskaņā ar šā likuma 125. panta pirmās daļas 2. punktu bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādītiem uzskatāmi ar spēkā stājušos tiesas spriedumu citā kriminālprocesā konstatēti fakti, ja vien kriminālprocesa gaitā netiek pierādīts pretējais.

Šajā kriminālprocesā netika konstatēti atšķirīgi fakti, līdz ar to pretēji kasācijas sūdzībā izteiktajam viedoklim apelācijas instances tiesa, nosakot no /Persona A/ piedzenamās morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, bija tiesīga ņemt vērā /Persona C/ vainas pakāpi, balstoties uz spēkā stājušos tiesas nolēmumu citā kriminālprocesā.

[6.4] Papildus Senāts atzīmē, ka saskaņā ar Senāta judikatūru, ja vairāki (vismaz divi) apsūdzētie ir izdarījuši noziedzīgus nodarījumus aiz neuzmanības, kuru rezultātā ir iestājušās tās pašas kaitīgās sekas, un nav saprātīga pamata nodarītā kaitējuma noteiktu daļu attiecināt uz kādu no apsūdzētajiem, tiesa kaitējuma kompensāciju piedzen solidāri no visiem apsūdzētajiem (sk. *Senāta 2023. gada lēmuma lietā Nr. SKK-[P]/2023, 9. punktu*. Slēgtas lietas statuss. Pieejams Augstākās tiesas tīmekļvietnē).

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka kaitīgās sekas iestājās divu personu pieļautās neuzmanības rezultātā, tomēr tiesa nav vērtējusi, vai ir pamats solidāras atbildības piemērošanai.

Neraugoties uz minēto, Senātam nav pamata pārbaudīt jautājumu par kaitējuma kompensācijas solidāras piedziņas nenoteikšanu, jo kasācijas sūdzībā dalītās atbildības noteikšana (solidārās atbildības vietā kopā ar /Persona C/) nav apstrīdēta. Turklāt arī cietusī kasācijas sūdzību nav iesniegusi.

[7] Ievērojot minēto apsvērumu kopumu, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā /Persona A/ un aizstāvja V. Ločmeļa kasācijas sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. pantu un 587. panta pirmās daļas 1. punktu, Senāts

nolēma

Vidzemes apgabaltiesas 2025. gada 3. jūnija spriedumu atstāt negrozītu, bet apsūdzētā /Persona A/ un aizstāvja Viestura Ločmeļa kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

M. Leja A. Branta I. Jansone